

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

European Heritage Hub – Η αναβίωση του Αδριάνειου Υδραγωγείου στο Χαλάνδρι εμπνέει και καθοδηγεί

Το παράδειγμα του Χαλανδρίου παρουσιάστηκε στην 4^η διαδικτυακή συνάντηση ««Sharing Local Stories»

Η αναβίωση του Αδριάνειου Υδραγωγείου στο Χαλάνδρι, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος [Cultural HIDRANT](#) παρουσιάστηκε ως καλή πρακτική για την αναβίωση της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω του νερού και την διαχείριση της κλιματικής κρίσης, στην 4^η διαδικτυακή συνάντηση του [European Heritage Hub](#) (Ευρωπαϊκός Κόμβος για την Πολιτιστική Κληρονομιά), στις 18 Ιουνίου 2025, με τη συμμετοχή 70 εκπροσώπων ευρωπαϊκών χωρών, η οποία έχει ως στόχο τη διάχυση εμπειρίας και τεχνογνωσίας.

Το διαδικτυακό σεμινάριο διερεύνησε πώς οι κοινότητες επανασυνδέονται με το νερό ως ζωτικό δημόσιο αγαθό και ως κινητήρια δύναμη βιώσιμης διαβίωσης μέσω της αναγέννησης της κληρονομιάς, της συμμετοχής των πολιτών και της δράσης για το κλίμα, με την παρουσίαση του παραδείγματος του Χαλανδρίου και του Σεράγεβο, όπου γίνεται προσπάθεια χαρτογράφησης και αναβίωσης των σιντριβανιών της πόλης.

Στο Χαλάνδρι, **η αναβίωση του υδραγωγείου της ρωμαϊκής εποχής**, που αποτελεί ένα θαύμα της πρώιμης μηχανικής, επαναπροσδιορίζει το νερό ως ζωτικό κοινοτικό περιουσιακό στοιχείο. *«Είναι σημαντικό να προβλέπουμε τις επερχόμενες προκλήσεις και να ενσωματώνουμε τη διαχείριση των υδάτων στον αστικό σχεδιασμό»*, δήλωσε ο Χρήστος Γιοβανόπουλος, project manager του προγράμματος Cultural HIDRANT στον Δήμο Χαλανδρίου.

Στο **Σεράγεβο**, η χαρτογράφηση των σιντριβανιών της πόλης εστιάζει στην ιστορική και πολιτιστική σημασία των δημόσιων πηγών, όπως εξήγησε η Sanela Klarić, πρόεδρος του Πράσινου Συμβουλίου της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης. Οι πηγές αυτές χρησίμευαν όχι μόνο ως βασική πηγή νερού, αλλά και ως σημαντικοί κοινωνικοί και κοινοτικοί χώροι συγκέντρωσης. Ωστόσο, λόγω της ταχείας αστικοποίησης και της απουσίας διαρκούς πολιτικής υποστήριξης, πολλές έχουν περιέλθει σε ερείπωση ή έχουν αφαιρεθεί εντελώς. Η κοινοτική πρωτοβουλία, η οποία στοχεύει στην καταγραφή και αποκατάσταση αυτών των ιστορικών δομών, έχει μέχρι στιγμής εντοπίσει πάνω από 300 σιντριβάνια εντός της πόλης και χιλιάδες φυσικές πηγές στις γύρω περιοχές. *«Κάθε μία από αυτές τις βρύσες αφηγείται μια ιστορία, αλλά η πρόκληση είναι τώρα πώς να τις συντηρήσουμε και να τις φέρουμε στο μέλλον»*, δήλωσε η Klarić.

Συνδέοντας τις κοινότητες

Και οι δύο πρωτοβουλίες τοποθετούν τους πολίτες στο επίκεντρο. Στο Σεράγεβο, η ανακάλυψη των δημόσιων σιντριβανιών είχε βαθιά απήχηση στους κατοίκους, πολλοί από τους οποίους τα θυμόντουσαν από την παιδική τους ηλικία ή ως σύμβολα της ταυτότητας της γειτονιάς. Το δημόσιο ενδιαφέρον εκφράστηκε μέσω πρωτοβουλιών, όπως η συνεισφορά τοπικών καλλιτεχνών, οι δωρεές πολιτών και η συμμετοχή των κοινοτήτων σε δημόσιες συζητήσεις.

Στο Χαλάνδρι, το έργο Cultural HIDRANT σχεδιάστηκε ως μια προσπάθεια με πρωτοβουλία της κοινότητας για την επανασύνδεση των κατοίκων με το περιβάλλον τους. *«Στόχος είναι οι άνθρωποι να χρησιμοποιούν το υδραγωγείο ως ζωντανή κληρονομιά, όχι ως μουσειακή»*, δήλωσε ο κ. Γιοβανόπουλος. Τα σχολεία έπαιξαν κρίσιμο ρόλο στη διαδικασία. Πάνω από 400 μαθητές βοήθησαν στο σχεδιασμό των νέων χώρων πρασίνου γύρω από το υδραγωγείο. Τα έργα τους παρουσιάστηκαν στο HIDRANT Festival ενώ το 8% της συνολικής αστικής ανάπλασης βασίστηκε στο σχεδιασμό των μαθητών των σχολείων.

«Είναι απαραίτητο να υπάρχει μια συμμετοχική προσέγγιση από την αρχή για να δημιουργηθεί ένα αίσθημα ιδιοκτησίας», δήλωσε ο κ. Γιοβανόπουλος. Αναπτύχθηκε επίσης ένα ψηφιακό αρχείο με τη συμμετοχή της κοινότητας και βρίσκονται σε εξέλιξη σχέδια για τη δημιουργία ενός φυσικού αρχείου στην πόλη.

Η υδάτινη κληρονομιά ως εργαλείο για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή

Οι δύο περιπτώσεις καταδεικνύουν πώς οι ιστορικές υποδομές μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή. Στο Χαλάνδρι, το υδραγωγείο έχει γίνει το θεμέλιο ενός νέου πράσινου διαδρόμου που δροσίζει την πόλη, υποστηρίζει τη βιοποικιλότητα και βελτιώνει την ευημερία των πολιτών. *«Η αναβίωση του υδραγωγείου δεν αφορούσε μόνο στην παροχή νερού, ήταν και ένα μέσο για την αύξηση της τοπικής ευημερίας»*, εξήγησε ο κ. Γιοβανόπουλος.

Στο Σεράγεβο, τα σιντριβάνια που κάποτε θεωρούνταν διακοσμητικά ή απαρχαιωμένα αποτιμώνται πλέον για την περιβαλλοντική τους λειτουργία. Η αποκατάστασή τους προσφέρει ψύξη, πρόσβαση σε δημόσιο νερό και δημόσιους χώρους που ενισχύουν τους δεσμούς της κοινότητας. *«Υπάρχει περιορισμένη γνώση σχετικά με την ιστορική χρήση του νερού από τους προγόνους μας, αλλά αν αξιοποιήσουμε αυτήν την κληρονομιά, μπορεί να εμπνεύσει την καινοτομία»*, δήλωσε η κ. Κλάριτς.

Όπως επεσήμαναν και οι δύο ομιλητές, η συνεργασία σε διαφορετικά επίπεδα διακυβέρνησης είναι κρίσιμη. Το Χαλάνδρι ανέλαβε την πρωτοβουλία για ένα νέο δίκτυο που χρηματοδοτείται από το [Urbact](#), το Hydro-Heritage Cities, με στόχο την ανταλλαγή πρακτικών σχετικά με τη συμμετοχική διαχείριση των υδάτων. Η επόμενη φάση θα επικεντρωθεί λιγότερο στις υποδομές και περισσότερο στην εμπάθυνση της συμμετοχής της κοινότητας και της ψηφιακής εμπλοκής μέσω ενός κοινωνικά δίκαιου αστικού εργαστηρίου. Εν τω μεταξύ, το Σεράγεβο έχει

συνεργαστεί με πόλεις όπως το Σπλιτ και η Λιουμπλιάνα για να συνδέσει την πρωτοβουλία του μέσω ανταλλαγών που υποστηρίζονται από την ΕΕ.

Η αναγνώριση του νερού ως κοινού πολιτιστικού και φυσικού πόρου και είναι απαραίτητη. Η αναζωογόνηση της υδάτινης κληρονομιάς για το κοινό όφελος και η ενίσχυση της συλλογικής δράσης είναι το κλειδί για τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς της.

Το διαδικτυακό σεμινάριο οργανώθηκε από τους φορείς [Europa Nostra](#) και [Eurocities](#), στο πλαίσιο των δράσεων του [European Heritage Hub](#).